

**"Про зимуючих птахів,
друзе, пам'ятай!"**

Підготувала:

Солоненко Наталія

учениця 3 класу

Нижньоторгаївської ЗОШ І-ІІІ ст.

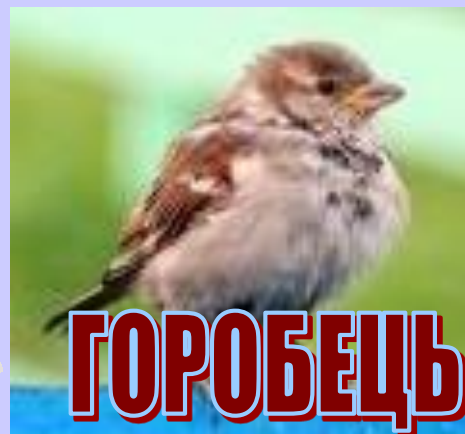
Ми хочемо вам розповісти
про птахів, які зимують в
нашому селі Нижні Торгаї

СОРОКА

СНІГУР

ГОРОБЕЦЬ

ДРІЗД

СИНЦЯ

ВОРОНА

САМИЦЯ ДРОЗДА

ДЯВІТ

Про зимуючих птахів, друже, пам'ятай,
Годувати взимку їх не забувай.

Небагато треба їм, жменька лиш зерна,
Лиш одна і не страшна буде їм зима.

Скільки гине взимку їх, аж болить душа,
Але в серці є для них крапелька тепла.

В теплий край вони могли,

В вирій полетіть,

Та лишилися з людьми

Холоди терпіть.

Ви привчіть в морози їх

До свого вікна,

Щоб весни вам принесла пісня їх дзвінка.

А чи знаєте ви, чим можна підкормлювати пташок?

- Пташок можна підкормлювати насінням соняшника, гарбуза, кавуна, коноплі, дині, проса.
- Також можна збирати насіння бур'янів: кінського щавлю, мишиного горошку, лободи, головки реп'яшків лопуха.
- Пташок можна також кормити крихтами білого хліба. Крихти чорного хліба для пташок шкідливі.
- Залюбки пташки їдять сир, вершковий маргарин. Синиці та дятли любляють клювати несолоне сало та м'ясо.

СИНИЦЯ

**В народі кажуть:
"Краще синиця в жмені,
ніж журавель у небі"**

Осілий птах нашого краю. Спина у неї зелена, надхвістя сіре. На голові чорна «шапочка», білі «щоки» облямовані чорним, низ жовтий. Зустрічається в садах, парках, лісах. Гніздиться в дуплах, шпаківнях, щілинах будівель. Знайдено гніздо синиці в дуплі дятла. Майже все дупло було заповнено корінцями, сухими стеблами трав, мохом, рослинним пухом і щедро вимощене пір'ям курей та цисарок, шерстю. Кладка з 10-14 білих з червоно-коричневими плямами яєць. Живиться комахами, павуками, а взимку насінням. Взимку до табунців синиці великої приєднуються інші види синиць: блакитна, гаїчка. За спостереженнями синички починають співати в середині лютого.

Горобець хатній

Осілий птах нашого краю. Тримається населених пунктів. Гніздиться в щілинах будівель, під дахами, в шпаківнях, на деревах.

Гнізда кулясті, з боковим входом, гніздо з соломинок, травинок, в середині багато пір'я. Гніздо масивне, дуже затишне.

Кладка з 5-7 сіруватих з темними плямами яєць. Гніздо починають мостити у кінці березня, а в окремі роки і раніше. Живиться комахами, насінням.

В зимові дні на стовпчиках,
на вітах, на дахах
Сидять малі горобчики
у сірих піджаках.

Сидіти б їм під стріхами,
чекати б їм тепла,
Та жаль, що всюди віхола
Поживу замела.

Горобець
маленький, а
серденько має.

Старого горобця
на полову не зловиш

ХВИЛИНКА ВІДПОЧИНКУ

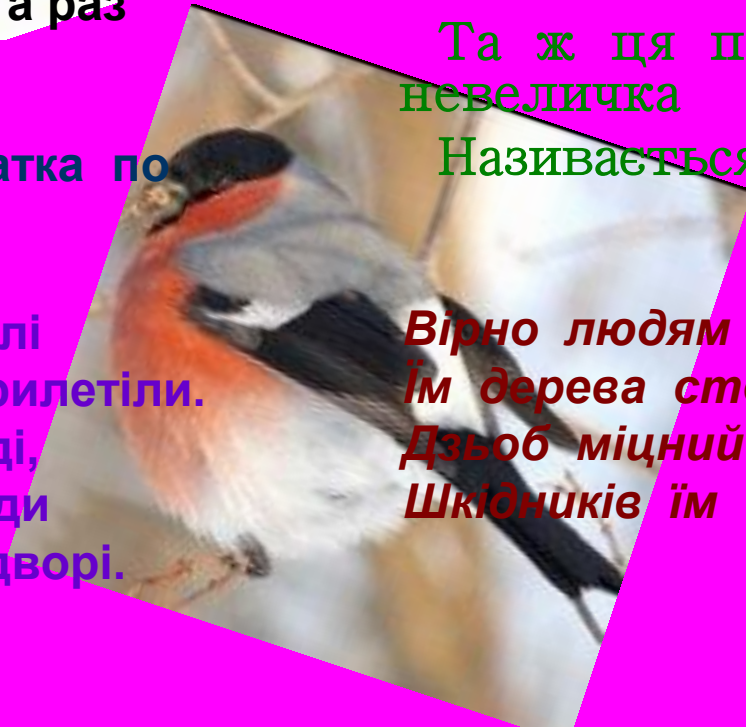
Прилетіли гості,
Сіли на помості,
Без сокири, без лопати
Поробили собі хати.

Двічі народжується, а раз
помирає.

Біла латка, чорна латка по
дереві скаче.

Крізь зимові заметілі
В сад наш птахи прилетіли.
Та такі червоногруді,
Ніби яблука повсюди
Хтось розсипав у дворі.

Пташечка невеличка,
В неї білі щічки,
Сірі лапки, чорна шапка,
Фартушок жовтенський,
Голосок тоненький.
Та ж ця пташка
невеличка
Називається...

*Вірно людям я служу,
Їм дерева стережу.
Дзьоб міцний і гострий маю,
Шкідників їм добуваю.*

Дрозд

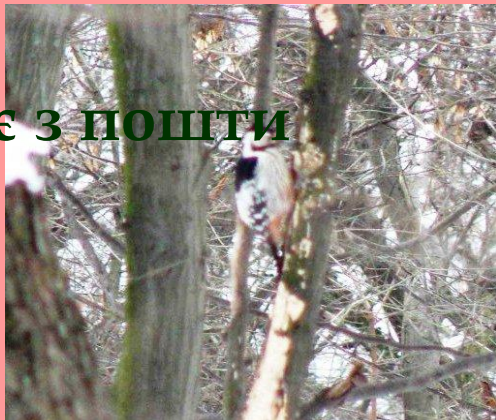
саміця чорного дрозда

Ці птахи влітку зустрічаються рідко, а взимку масово під час сезонних перельотів. Птах за розмірами, як шпак. Хвіст видовжений, спина коричнева, голова сіра. Ці птахи масово з'являються в наших парках і садах в листопаді, мандруючи великими зграями. Вони дуже люблять ягоди горобини, насіння берези. Взимку їх щодня можна побачити в парку, літають по декілька сотень, навіть не бояться людей. Гніздо дрозда було знайдено в садку, на яблуні, на висоті до 3 м. Гніздо - масивна чашкоподібна будова із листя, коріння, трави. В середині гніздо обмазане глиною і вистелене сухими травинками, було прикріплене до гілки штучною мотузкою.

Дятел

Тук-тук-тук,
тук-тук-тук —
Лине лісом перегук.
Телеграми всім
завзято
Відправляє з пошти
Дятел.

Середніх розмірів дятел.
Переважають білі і чорні
кольори, у самців на потилиці
поперечна червона смуга,
підхвістя червоне. Тримається
лісів, садів, лісосмуг, парків. У
садку знайдено його дупло, на
старому трухлявому клені.
Глибина дупла - 28 см, в
середині дупло розширене
майже на весь діаметр стовбура.
Діаметр отвору - 6,5 см, в дуплі
не має ніякої підстилки. Кладка у
травні з 5-6 білих яєць. У червні
з'являються пташенята.
Живиться переважно комахами і
насінням.

Ворона чорна

Вороні і мило не допоможе –
все одно чорна буде.

Вліз межі ворони, каркай, як і вони.
Ворона вороні око не виключ.
Ворона й за морем літає, та дурна
вертається.

Чималі блискучо-чорні птахи з міцним великим дзьобом. Маса до 1300 г. Великі гнізда мостять високо на деревах. Повна кладка з 5 зелених з темними плямами яєць, на початку березня. За характером живлення всеїдні птахи, охоче поїдають падло і покидьки, живих дрібних хребетних, комах тощо. Ворони дуже корисні птахи, які знищують багато шкідливих комах і гризунів, а також виконують у природі санітарні функції. Заслужовують на повну і ретельну охорону.

Піжана ворона кудя боїться.

**Від ворон одстала,
до пав не пристала.**

СОРОКА

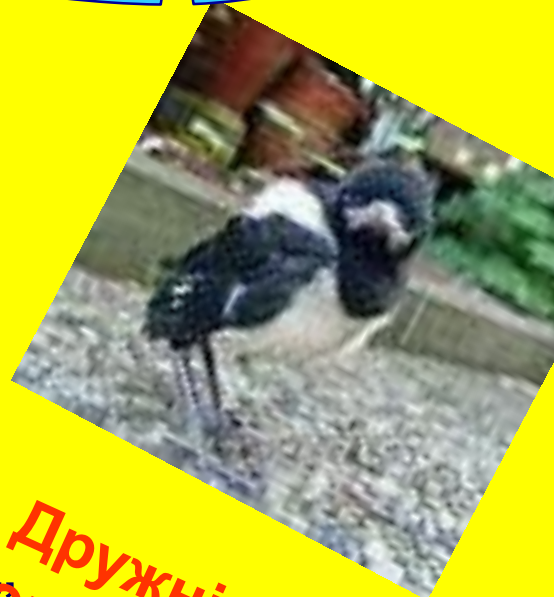

Довгохвоста, білобока
На тину сидить сорока,
Поглядає до воріт –
Рибку там смакує кіт.
До голівки вже доїв!
„Ти б хоч це мені лишив!
Пурх! Сорока із тинка,
За голівку й до садка.

Двох сорок разом за
хвіст не вдержиш.

Всяка сорока від свого
язика страждає.

Дружні сороки і
орла заклюють.
Сорока на хвості
принесла.

СНІГУР

Подивіться: у дворі
В чорних шапках снігурі.
Ще й червоні фартушки
Одягли собі пташки.
Значить, сніг і холоди
Наближаються сюди.
Снігурами через те.
Їх і ви звете.

Зимуючий птах нашого краю. Прилітає в жовтні - листопаді в наші сади, парки, ліси. Особливо їх багато в урожайні на ягоди та насіння роки. Багато снігурів зимувало в 1987 році. Відлітають снігурі в середині березня, а в 1987 році - аж 23 квітня (була затяжна і сувора зима) Снігур - окраса зимового саду та лісу.

Люди, оберігайте птахів!

Вони на різні голоси

Співатимуть для тебе,

І в краплях срібної роси

Побачиш чисте небо.

А закінчити нашу розповідь про «Про зимуючих птахів, друже, пам'ятай!» хотілося б такими словами: «Сьогодні ми частіше й частіше чуємо страшні, як безжальний діагноз, слова «екологічна катастрофа». Та катастрофа – це ще не повна загибель! І в нашій змозі, я думаю, ще відвернути загрозу. Чи не так? Чи не в силах людства підкорити технічний прогрес законам екології?

Хтось може у відповідь відмахнутися: ніколи! Ми, найрозумніші істоти Землі, дуже заклопотані: скинемо сміття у найближчу річку («Щоб далеко не везти!»), пройдемо через квітник («Щоб скоротити шлях!»), розведемо багаття прямо під низькими гілками дерева («А тут так затишно!»), нам не вистачає часу озирнутися на тварину або пташку, що потребує нашої допомоги («Хай хтось інший!»).

Хіба не в наших силах хоч на цьому рівні змінити щось? Я переконана, що починати треба саме з перебудови власної свідомості і власної поведінки.

І починати треба із захисту дерева біля рідного будинку, птахів у скрутний для них час. Здається, це зовсім просто: не дозволяти собі забруднювати річку або ставок, не засмічувати землю, по якій ходиш. Але це «просто», мені, здається, є своєрідним тестом на людяність, на право називатися частиною природи».